
Velké soukromé školy jsou pro studenty jistější

Velké soukromé školy jsou pro studenty jistější

15.2.2008, rubrika: Moje práce - deník radí, | autor: PETR KOLÁŘ

Soukromé školy si musí studentů vážit, jinak by nepřežily. Musí se snažit nabízet lepší služby. V současnosti se jich užívá přes čtyřicet. Jsou však mezi nimi obrovské rozdíly.

Soukromé školy letos slaví deset let, kdy mohou existovat. Od roku 1998, kdy už to bylo podle nového ustanovení zákona o vysokých školách možné, se Češi vzdělávají i v soukromých ústavech.

Mezitím vzniklo třiačtyřicet soukromých vysokých škol, které se tak postupně přidaly k 24 veřejným univerzitám a dvěma státním univerzitám.

V poslední době též vznikly dvě nové neuniverzitní veřejné vysoké školy. Jak je vidět, české vysoké školy jsou nejrůznějšího druhu. Jak se v nich vyznat?

Pod zákonem

Veřejné vysoké školy jsou zakládány zákonem. To znamená, že o jejich založení rozhoduje Parlament ČR. Po založení se platí ze státního rozpočtu. Mezi veřejné vysoké školy dnes patří i tradiční, historické univerzity, jako je třeba Univerzita Karlova, Masarykova univerzita, České vysoké učení technické nebo Univerzita Palackého.

Naproti tomu soukromé vysoké školy mají formu obchodní nebo obecně prospěšné společnosti, ale ke svému působení musí získat tzv. státní souhlas, tedy povolení ministerstva školství. A konečně státní vysoké školy jsou u nás jen dvě: vojenská Univerzita obrany a Policejní akademie. Univerzitní vysoké školy jsou ty, které provozují i ten nejvyšší stupeň studia, a to studium doktorské vedoucí k získání titulu Ph. D.. Neuniverzitní vysoké školy jsou ty, které provozují nižší stupeň studia – bakalářské a magisterské studium.

Akreditace hlídají

Všechny zmíněné vysoké školy mají jedno společné: jejich fungování je podrobena přísným pravidlům, takzvaným akreditacím, které kontroluje stát, a ten taky ručí za kvalitu a mezinárodní uznatelnost jejich diplomů.

Některé zahraniční vysoké školy u nás působí též se státním souhlasem a s akreditovaným studiem, jiné působí bez něj, a tudíž se na ně tato pravidla nevztahují a za jejich diplomy stát neručí.

Rozdíly v přístupu

Jaké jsou tedy hlavními rozdíly mezi českými řádně akreditovanými veřejnými a soukromými vysokými školami? Soukromé VŠ mají být alternativou vůči tzv. „kamenným“ univerzitám s tradiční strukturou fakult a studijních oborů. Předpokládalo se, že soukromé školy zaplní mezery ve studijní nabídce veřejných univerzit a že budou pružně reagovat na měnící se požadavky uchazečů o studium, zaměstnavatelů a celkově trhu práce. Proto dnes celkovou studijní nabídku soukromých VŠ tvoří ze 43 procent ekonomické obory, z 35 procent humanitní obory, zbylých 22 procent připadá především na zdravotnictví, informatiku, umělecké a právní specializace. Na soukromých VŠ dnes u nás studuje 32 000 studentů z celkového počtu 324 000 studentů. Mezi našimi soukromými VŠ existují i svým způsobem výjimečné školy, jako je např. „firemní“ Vysoká škola Škoda Auto, zahraniční Mezinárodní baptistický teologický seminář nebo Metropolitní univerzita v Praze orientovaná převážně na mezinárodní vztahy.

Výjimku tvoří i dnes největší soukromá VŠ a první česká soukromá univerzita s více než sedmi tisíci studenty, Univerzita Jana Amose Komenského Praha, která se ze počátku po svém založení orientovala na pedagogické disciplíny, avšak dnes nabízí i širokou škálu dalších oborů.

Jiná cesta

Alternativní vůči veřejným vysokým školám je i systém financování soukromých vysokých škol. Studium na veřejných a státních školách, které probíhá v českém jazyce, je v principu bezplatné.

Peníze na příslušný počet studentů dostanou veřejné školy od státu. Naproti tomu soukromé vysoké na žádné státní prostředky nárok nemají, zato mají právo požadovat od svých studentů školné. To se dnes pohybuje asi od 20 000 do 140 000 Kč ročně.

Soukromé školy se postupně mezi sebou začínají odlišovat. Podle statistik ministerstva školství má nyní více jak tisíc studentů pouze pět soukromých škol.

Největší soukromé vysoké školy reprezentují již zmíněná Univerzita Jana Amose Komenského Praha, Vysoká škola finanční a správní, Bankovní institut a Vysoká škola podnikání.

Je až s podivem, že naše malá země zatím bez větších problémů „užívá“ tak rozsáhlou síť vysokých škol, kterou jsme popsali v prvním odstavci. Jistě to kromě jiného svědčí o touze po vzdělání u nás, což je dobře.

***

Jaké jsou soukromé vysoké školy | Jsou srovnatelné s veřejnými vysokými školami. | Na základě řádných akreditací mají diplomy stejnou platnost jako ty z veřejných vysokých škol. | Díky financování ze školného musejí být pružné a nabízet atraktivní obory s dobrým a okamžitým uplatněním absolventů v praxi. | Přístupují ke svým studentům důsledněji jako ke klientům.

Nevýhody soukromých vysokých škol | Soukromé vysoké školy se i v ČR potýkají s některými problémy: | Demografický vývoj, který přináší úbytek nových maturantů, ohrožuje menší školy. Z dosavadních zkušeností lze například odvodit, že soukromou VŠ s méně než tisíci studenty mohou velmi pravděpodobně potkat existenční problémy. | Soukromé školy nemají žádný přístup ke státním penězům na studenty, ani k rozvojovým programům ministerstva školství, bonusům za počet absolventů nebo přístup k Fondu rozvoje vysokých škol. | Soukromé školy mají ztížený přístup k výzkumným grantům a nemají adekvátní zastoupení v nejrůznějších grémiích a komisích, které jsou převážně obsazeny odborníky z veřejných škol a Akademie věd ČR.

Demografický vývoj, který přináší úbytek nových maturantů, ohrožuje menší školy. Z dosavadních zkušeností lze například odvodit, že soukromou VŠ s méně než tisíci studenty mohou velmi pravděpodobně potkat existenční problémy.